

Crna Gora
Uprava za željeznice

Adresa: Hercegovačka 75
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 232 237
fax: +382 20 232 128
www.uzz.gov.me; info@dzzcg.me

Br: 01-012/23-138/1

12.04.2023. godine

MINISTARSTVO KAPITALNIH INVESTICIJA

Predmet: Izvještaj o radu Uprave za željeznice za 2022. godinu

Poštovani,

Shodno članu 48 stav 2 Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave („Službeni list Crne Gore“, br. 118/20,121/20,1/21 I 2/21), u prilogu ovog dopisa dostavljamo vam Izvještaj o radu Uprave za željeznice za 2022. godinu.

S poštovanjem,

v.d. DIREKTOR
Jašar Čatović

Prilog: Izveštaj o radu Uprave za željeznice za 2022. godinu

Dostavljeno:

- Naslovu
- a/a

2022

CRNA GORA
UPRAVA ZA ŽELJEZNICE

IZVJEŠTAJ O RADU
UPRAVE ZA ŽELJEZNICE ZA 2022. GODINU

PODGORICA, APRIL 2023.

I. Uvod

Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave („Sl. list CG“, br. 87/18, 2/19 i 38/19), od januara mjeseca 2019. godine, osnovana je Uprava za željeznice kao samostalan organ državne uprave koja nastavlja kontinuitet započetih poslova nastalih osnivanjem Direkcije za željeznice od 2008. godine kao samostalnog ili državnog organa u sastavu resornog ministarstva za poslove saobraćaja.

Nadležnosti ovog državnog organa odnose se na vršenje poslova koji se odnose na: razvoj, izgradnju, rekonstrukciju, održavanje i zaštitu željeznica Crne Gore; učestvovanje u izradi strategija, projekata, srednjoročnih programa i godišnjih planova; pripremu poziva za nadmetanje, sprovođenje postupka ustupanja radova za: izradu tehničke dokumentacije, izvođenje radova na izgradnji, rekonstrukciji, redovnom i investicionom održavanju; organizaciju stručne kontrole i kvaliteta izvedenih radova; pokretanje postupka za rješavanje imovinsko-pravnih odnosa; pribavljanje odobrenja za gradnju, prijem i predaju izgrađenih željeznica; evidenciju nepokretnosti koje pripadaju željeznici; pripremu finansijske dokumentacije i praćenje utroška finansijskih sredstava; izdavanje saglasnosti za priključenje i ukrštanje javnih puteva sa željezničkom prugom, postavljanje infrastrukturnih objekata na pružnom i zaštitnom pojasu; razvoj, modernizaciju, rekonstrukciju i zaštitu željezničkih pruga; izdavanje licenci privrednim društvima za upravljanje željezničkom infrastrukturuom i sertifikata o bezbjednosti za upravljanje infrastrukturuom, licence i sertifikata prevoznicima za javni prevoz i prevoz za sopstvene potrebe; izdavanje odobrenja za rekonstrukciju željezničke infrastrukture i izgradnju i rekonstrukciju nadvožnjaka iznad elektrificiranih željezničkih pruga; izdavanje saglasnosti za izgradnju, rekonstrukciju, održavanje i zaštitu industrijske željeznice; zaključivanje ugovora sa prevoznicima koji obavljaju prevoz od javnog interesa; odobrenja za proizvodnju prototipa željezničkih vozila, izdavanje dozvola za korišćenje novih materijala, opreme, djelova i vozila, praćenje razvoja u oblasti željezničkog prevoza; notifikaciju; vođenje propisanih evidencija; kao i druge poslove koji su joj određeni u nadležnost.

Uprava za željeznice obavlja poslove nacionalnog organa za bezbjednost na željeznici u dijelu izdavanje sertifikata upravljačima infrastrukture i prevoznicima, vođenje registara izdatih dozvola i sertifikata, izdavanje dozvola za vozna sredstva, sertifikaciju mašinovođa, izrađuje izvještaje o bezbjednosti, vrši ECM sertifikaciju itd. Kao regulatorni organ za oblast željeznice, Uprava vrši izdavanje licenci, praćenje tržišta, analizu konkurencije, kontrolu Izjave o mreži, postupka po žalbama upravljača infrastrukturuom i prevoznika, vrši kontrolu Ugovora o obavezi javnog prevoza. Takođe, na osnovu Zakona o željeznici, a na osnovu odobrenih sredstava iz Budžeta i Godišnjeg programa za održavanje infrastrukture koji obuhvata radove na održavanju građevinske i elektrotehničke infrastrukture i troškove za upravljanje i regulisanje saobraćaja, Uprava za željeznice priprema Program održavanja, rekonstrukcije i modernizacije željezničke infrastrukture i vrši kontrolu izvedenih radova predviđenih Godišnjim programom za tekuće i investiciono održavanje javne željezničke infrastrukture i uplatu sredstava namjenih Budžetom za ove namjene. Uprava vrši i poslove praćenja i vođenja investicija u željezničku infrastrukturu (ova funkcija se izvršava samo djelimično i to u oblasti kontrole potrošnje sredstava za investiciono održavanje iz tekućeg Budžeta i dijelom iz Kapitalnog Budžeta u dijelu optimizacije broja pružnih prelaza, dok glavno investiciono održavanje i modernizaciju željezničke infrastrukture vodi upravljač infrastrukturuom Željezniča infrastruktura Crne Gore (ŽICG) u dijelu odobrenih kreditnih sredstava, odnosno ŽICG i Uprava za javne radove uz neposredno učešće Uprave za željeznice u dijelu planiranja i praćenja Nacionalnog programa održavanja željezničke infrastrukture, izdavanje odobrenja u skladu sa Zakonom o željeznici za građenje u pružnom, zaštitnom i infrastrukturnom pojasu i druge poslove.

Prethodno navedeni poslovi ostvaruju se na osnovu Zakona o željeznici, Zakona o bezbjednosti, organizaciji i efikasnosti željezničkog prevoza, Zakona o ugovornim odnosima u željezničkom saobraćaju, Strategije razvoja željeznice za period 2017.– 2027. godina, Strategija razvoja saobraćaja 2019.- 2035., Nacionalnog programa održavanja željezničke infrastrukture 2021. – 2023. godina i drugih podzakonskih akata nastalih iz prethodno navedenih Zakona.

Propisi EU koje određuju potrebu postojanja Uprave za željeznice su: **Direktiva 2004/49** o sigurnosti željeznica Zajednice i izmjeni Direktive 95/18/EZ o izdavanju dozvola za obavljanje usluga u željezničkom prevozu, **Direktiva 2001/14/EZ** o dodjeli željezničkog infrastrukturnog kapaciteta i ubiranju naknada za korišćenje željezničke infrastrukture i dodjeli rješenja o sigurnosti (Direktiva o sigurnosti željeznice) - „Poglavlje IV - tijelo za bezbjednost”, **Direktiva 2016/798** i **Direktiva 2012/34** o uspostavljanju jedinstvenog željezničkog područja (RECAST Direktiva) - „Poglavlje IV - regulatorno tijelo”.

Na osnovu obaveza iz prethodno navedenih Zakona, Strategija, Nacionalnih programa, pravilnika i Direktiva, Zakona o državnoj upravi, Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave, Vlada Crne Gore je 18.04.2019. godine, usvojila Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova Uprave za željeznice sa 19 sistematizovanih radnih mjesta, raspoređenih u tri sektora i jednoj službi:

- *Sektor za održavanje, investicije i razvoj željezničke infrastrukture*
- *Sektor za bezbjednost i interoperabilnost željeznice*
- *Sektor za pristup infrastrukturi i*
- *Služba za opšte i finansijske poslove.*

Takođe, Pravilnikom o izmjenama pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Uprave za željeznice broj 012/20-01-451/1 od 20.10.2020. godine, ukinuto je jedno radno mjesto u Sektoru za bezbjednost i interoperabilnost željeznice, usljed sporazumnog prestanka radnog odnosa sa zaposlenim, pa je broj sistematizovanih radnih mjesta u Upravi za željeznice 18.

U septembru 2021. godine Vlada Crne Gore je usvojila novi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova Uprave za željeznice sa 16 sistematizovanih radnih mjesta, raspoređenih u dva odjeljenja i jednoj službi:

- Odjeljenje za bezbjednost i interoperabilnost željeznice, željezničku infrastrukturu , intermodalni transport i žičare
- Odjeljenje za regulisanje željezničkog tržišta, licence i prava putnika
- Služba za finansijske, kadrovske i opšte poslove.

Od 16 sistematizovanih radnih mjesta popunjeno je 8 radnih mjesta.

Uprava koristi iznajmljene prostorije u Hercegovačkoj ulici.

II. Obaveze i aktivnosti Uprave za željeznice u 2022.godini

Na osnovu člana 22. Zakona o državnoj upravi ("Sl. list CG", br. 78/18) i Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave, organi državne uprave donose godišnji Program rada koji mora biti usaglašen sa programom rada Vlade, strategijama i programima, kao i Zakonom o budžetu.

Na osnovu definisanih obaveza kroz prethodno navedene Zakone, Direktive, kao i obaveze i ciljeve definisane po Programu rada za 2022. godinu u skladu sa raspoloživim budžetom, Uprava za željeznice je tokom 2022. godine vršila sledeće poslove:

- Na osnovu Zakona o željeznici, od strane Uprave urađen je Program izgradnje, održavanja, rekonstrukcije i modernizacije željezničke infrastrukture za 2022. godinu, koji usaglašen sa Željezničkom infrastrukturom i usvojen od strane Vlade u februaru 2022. godine. Za dio Programa koji se odnosi na tekuće održavanje javne željezničke infrastrukture, između Uprave za željeznice i Željezničke infrastrukture Crne Gore AD Podgorica (ŽICG) potpisan je ugovor o tekućem održavanju za sredstva odobrena Budžetom za ove namjenu. Navedeni Program tekućeg održavanja javne željezničke infrastrukture odnosi se na tekuće održavanje građevinske i elektrotehničke infrastrukture, kao i finansiranje aktivnosti osoblja za regulisanje saobraćaja. U njemu

su detaljno opisani svi planirani poslovi i aktivnosti čijom se realizacijom iz tekućeg održavanja obezbjeđuje normalno i bezbjedno odvijanje željezničkog saobraćaja prema predviđenom redu vožnje. Zaposleni Uprave su vršili pregled svih izvedenih radova obuhvaćenih Programom za 2022. godinu. Pregled radova vršio se redovno, i po potrebi, zavisno od dinamike radova Željezničke infrastrukture Crne Gore. U dogovoru sa pojedinim Sektorima i odgovarajućim službama Željezničke infrastrukture, utvrđivali su se prioriteti radova, pregleda i kontrole radova zavisno od dinamike radova. Redovni detaljni mjesečni pregled obavljao se uz prisustvo nadležnih ovlašćenih lica iz ŽICG u posljednoj nedjelji tekućeg mjeseca, na osnovu kojeg su se ispostavljali mjesečni Izvještaji, na osnovu kojih su nakon ovjere po Zaključku Vlade i Zakonu o budžetu za 2022. godinu, isplaćivana ŽICG mjesečna sredstva od strane Ministarstva finansija. Ovaj dio Programa realizovan je u ugovorenom iznosu od 6.500.000 eura.

Zaključkom Vlade br. 07-7471/2 od 30.11.2022. godine, zbog nedovoljnih sredstava za tekuće održavanje javne željezničke infrastrukture odobrena su sredstva za nabavku materijala, rezervnih dijelova i za izvođenje neophodnih radova angažovanjem ovlašćenih preduzeća za održavanje građevinske i elektrotehničke infrastrukture u iznosu od 3.941.200,00 eura. Sredstava su preusmjerena sa Tekuće budžetske rezerve na potrošačku jedinicu Uprava za željeznice, koja je zaključila je sa ŽICG AD Podgorica Aneks Ugovora o održavanju javne infrastrukture 21.12.2022. godine. Na osnovu navedenog Aneksa sredstva u iznosu od 3.941.200,00 eura uplaćena su jednokratno direktnim usmjeravanjem na račun izvođača radova – ŽICG, što je i realizovano krajem decembra 2022. godine i trošice se shodno navedenoj dinamici u Aneksu Ugovora tokom 2023. godine.

- U cilju neophodnosti izvođenja radova koja spadaju u grupu investicionih radova, a u svrhu očuvanja postojećih brzina i nivoa bezbjednosti i redovitosti željezničkog saobraćaja Budžetom za 2022. godinu, na poziciji Investiciono održavanje bila su predviđena sredstva u iznosu od 115.000 eura. Imajući u vidu troškove materijala i troškove radova, uz zahtjev Željezničke infrastrukture, navedena sredstva u 2022. godini bila su planirana za izvođenje radova - usluge:
 - o Zamjena ukrštaja 1 između skretnica 1, 2, 3 i 4 i ukrštaja 2 između skretnica 20, 26,31 i 33 u stanici Podgorica;
 - o Zamjena ishabanih šina na dionici Bioče – Podgorica u krivinama:
 - km 394+777-395+068 R=350m', D= 290 m'
 - km 396+780-397+092 R=1000m', D= 211,50 m'

Uslov za izvođenje navedenih radova je bio da materijal obezbjedi Željeznička infrastruktura. Imajući u vidu da Željeznička infrastruktura zbog problema u likvidnosti nije bila u mogućnosti da obezbjedi cjelokupan material za izvođenje radova, Planom javnih nabavki planirani tender nije mogao biti sproveden. Iz navedenih razloga sa ove pozicije za navedene namjene **nije bilo plaćanja**.

- Na osnovu odobrenih sredstava iz Kapitalnog budžeta na poziciji Putni prelazi u 2021. godini, Uprava za željeznice je kao investitor projekta, je na osnovu Glavnog projekta izgradnje pristupnog puta uz prugu Nikšić – Podgorica od km 34+941 do km 35+419 – putni prelaz Sekulići – putni prelaz Ždrebaonik i sprovedenog tenderskog postupka u novembru 2021. Godine potpisala Ugovor o izvođenju radova sa Crnagoraput A. D. za iznos od 386.893,2716 eura (Ugovor br. 012/21-01-549/1 od 29.11.2021. godine). Stručni nadzor na predmetnom objektu povjeren je Geotechnics, Projects & Consulting d.o.o. iz Podgorice za iznos od 12.248,31 euro (Anex Ugovora br.012/21-01-536/1 od 19.11.2021. godine). Na osnovu preporuka projektanta da se zbog pojave klizanja u zoni željezničkog propusta koje su desile 28.11.2018. godine, radovi na izgradnji propusta i obezbjeđenja stabilnosti kosina i željezničkog nasipa u fazi izvođenja radova na trasi buduće

saobraćajnice mogu izvoditi u sušnom periodu pri niskom vodostaju rijeke Moravice, početak radova s obzirom na vremenski rok potpisivanja ugovora, pomjeren je za proljeće 2022. godine. Međutim, na osnovu promjenjenih okolnosti koje utiču na vrijednost ugovorenih radova (promjena cijena na tržištu materijala koje su uslovile povećanje ugovorenih vrijednosti za više od 20% i promjena minimalne zarade), predmetni Ugovor je sporazumno raskinut 15.08.2022. godine. Imajući u vidu prethodno navedeno, vremenski period potreban za sprovođenje tenderskih procedura, period od 4 mjeseca od momenta raskida ugovora do kraja kalendarske godine, činjenicu da se radovi mogu izvoditi u sušnom periodu, kao i neizvjesnost o obezbjeđenju budžetskih sredstava za 2023. godinu za ove radove, nijesu sprovedene nove tenderske procedure za izbor izvođača radova.

Na osnovu Odluka o utvrđivanju javnog interesa za eksproprijaciju nepokretnosti za izgradnju pristupnih saobraćajnica i podvožnjaka koje je Vlada Crne Gore donijela 2012.godine i 26.aprila 2018.godine, a koje se odnose na izgradnju pristupnog puta uz prugu prugu Nikšić – Podgorica od km 37+ 193,805 do km 38+331,154 - putni prelazi Stankovići, Kruščica, Bjelova, Ljutotuk, pristupnog puta od km 34+941 do km 35+419 – putni prelaz Sekulići – putni prelaz Ždrebaonik, podvožnjaka Spuž sa pristupnim saobraćajnicama i podvožnjaka Pažići sa pristupnim saobraćajnicama kojima se ukidaju putni prelazi Stankovići, Bjelova, Mlin Spuž, Ždrebaonik i Pažići, vlasnicima nepokretnosti kao i za izradu dopunskih Elaborata eksproprijacije i troškove Komisije za procjenu nepokretnosti formirane od strane Uprave za katastar u postupku procjene nepokretnosti za izgradnju podvožnjaka Pažići, Uprava za željeznice je preko Uprave za saobraćaj iz Kapitalnog budžeta platila 8.647,01 euro.

- U drugom kvartalu 2022. godine pripremljen je na osnovu Zakona o željeznici Izvještaj o realizaciji Programa izgradnje, održavanja, rekonstrukcije i modernizacije željezničke infrastrukture za 2021. godinu, koji je proslijeđen Ministarstvu kapitalnih investicija;
- Na osnovu odobrenih sredstava iz Budžeta za 2022. godinu za obavezu usluge javnog prevoza opredjeljena su sredstva u iznosu od 6.000.000,00 eura. U tu svrhu, a na osnovu Odluke Vlade Crne Gore, Uprava za željeznice je sa Željezničkim prevozom potpisala Ugovor o obavezi javnog prevoza na osnovu kojih su vršene mjesečne isplate budžetom opredjeljenih sredstava. ŽPCG je Upravi za željeznice dostavljao izvještaje o ostvarenom obimu prevoza, prihodima i rashodima preduzeća prema izvještajnim periodima definisanim Ugovorom;
- Uz konsultantsku pomoć a u skladu sa Zakonom o bezbjednosti i efikasnosti željezničkog prevoza, na ranije urađene prijedloge podzakonskih akata, Uprava za željeznice je na osnovu dostavljenih prijedloga i sugestija željezničkih prevoznika, resornog ministarstva i ministarstva javne uprave izvršila dopune i prilagođavanje prema navedenom Zakonu prijedloga podzakonskih akata:
 - o Pravilnika o programu stručnog osposobljavanja željezničkih radnika i uslovima i načinu obavljanja stručnog ispita
 - o Pravilnika o bližim uslovima u pogledu kadra, opreme i prostora koje treba da ispunjava pravno lice za stručno osposobljavanje radnika u željezničkom saobraćaju
 - o Pravilnika o stručnoj osposobljenosti željezničkih radnika

Na osnovu Programa za pristupanje Crne Gore EU navedeni nacrti pravilnika proslijeđena su Ministarstvu kapitalnih investicija na dalju proceduru;

- Na osnovu Zakona o bezbjednosti, organizaciji i efikasnosti željezničkog prevoza, Uprava za željeznice je u oktobru 2022. godine uradila godišnji Izvještaj o bezbjednosti u željezničkom saobraćaju za 2021. godinu koji kroz praćenje i analizu zajedničkih pokazatelja bezbjednosti upravljača i prevoznika i nadležnosti Uprave za željeznice inicira prijedlog mjera koje je potrebno preduzeti u narednom periodu;

- Kao regulator željezničkog tržišta učestvovala u rješavanju sporova koji su nastali između željezničkih privrednih društava (ugovori o pristupanju željezničkoj infrastrukturi, provjere Izjave o mreži, organizacija saobraćaja u zimskim uslovima i sl.);
- U februaru 2022. godine je odobrila za objavljivanje Izjavu o mreži za 2023. godinu, koju je pripremio upravljač infrastrukturom ŽICG. Predmetna izjava sadrži sve neophodne elemente u skladu sa Zakonom o željeznici vezane za paket usluga koji upravljač daje na raspolaganje prevoznicima vezane za korišćenje trase, kolosjeka, električne energije, kolskih vaga i usluga koje teretni i putnički operater i ovlašćeno željezničko društvo za održavanje željezničkih voznih sredstava mogu pružiti zainteresovanim željezničkim prevoznicima;
- U novembru 2022. godine Uprava za željeznice je odobrila Red vožnje za 2022./2023. godinu;
- Tokom izvještajne godine vršila provjeru postupanja po Izjavi o mreži za 2022. godinu, kod upravljača infrastrukturom i kod prevoznika na osnovu kojih su sklopljeni ugovori o pristupu infrastrukturi koji su proistekli iz nje;
- Uprava za željeznice za period od 01.01.2022. - 31.12.2022. godine, a u skladu sa čl. 20 Zakona o željeznici ("Sl.list CG", br.27/13, 43/13), na osnovu predatih zahtjeva državnih i opštinskih organa i fizičkih lica i mišljenja Željezničke infrastrukture postupala u izdavanju tehničkih uslova za izradu projektne dokumentacije i odobrenja za gradnju u infrastrukturnom i zaštitnom pojasu. Ukupno je obrađeno 55 zahtjeva;
- Na osnovu Zakona o željeznici ("Službeni list CG", broj 27/13) a u vezi sa Pravilnikom o izdavanju licence za prevoz u željezničkom saobraćaju ("Službeni list CG", broj 56/08) Uprava za željeznice je izdala Licencu I sertifikat za prevoz robe u željezničkom saobraćaju na prugama Crne Gore prevozniku **„Kombinovani prevoz d.o.o. Podgorica“**;
- Uprava za željeznice je nakon ukazane potrebe ispisala iz Nacionalnog registra 38 teretnih vagona;
- Uprava za željeznice je izdala jednu licencu za mašinovođe;
- Predstavnici Uprave za željeznice su tokom 2022. godine učestvovali na obukama, za novi obračun zarada po programu COZ-a, shodno kalendaru obuka za realizaciju programa stručnog osposobljavanja i usavršavanja državnih službenika i namještenika, koji je realizovan preko Uprave za kadrove iz oblasti računovodstva i finansija;
- Zaposleni Uprave su učestvovali na radnom sastanku u organizaciji Saobraćajnog fakulteta Srbije i Željeznica Srbije u Beogradu, zatim na 13-om i 14-om sastanku Tehničkog komiteta za željeznice u organizaciji Transport Community Treaty u Briselu i Tirani tokom septembra i novembra uz učešće Zemalja Zapadnog Balkana, DG MOVE, ERA, UNIFE i CER;
- Uprava za željeznice je 31.01.2022. godine objavila Plan javnih nabavki za 2022. godinu. Planom javnih nabavki za 2022. godinu, Uprava za željeznice je opredijelila sredstva u ukupnoj vrijednosti plana 82.645 eura, a ukupna vrijednost PDV je iznosila 17.355 eura. Uprava za željeznice u izvještajnom periodu nije imala otvorene postupake javnih nabavki, te nije imala utrošenih sredstava za tu vrstu postupaka. Zaključenih ugovora/računa za jednostavne nabavke, tj izuzeća od primjene zakona je bilo 58, a utrošena sredstva na osnovu plaćanja istih su iznosila 17.593,64 eura;
- Uprava za željeznice kao „prvostepeni“ organ u izvještajnom periodu imala je 20 upravnih postupaka. Svi postupci su pokrenuti po zahtjevu stranaka i svi su riješeni u predviđenim zakonskim rokovima. Od navedenih postupaka, šest se odnose na slobodan pristup informacijama, od tog broja, tri zahtjeva su usvojena, a preostala tri odbijena, iz razloga što Uprava za željeznice nije posjedovala tražene informacije. Od ostalih 14 zahtjeva, usvojeni su svi zahtjevi, na izdata rješenja nije izjavljena žalba drugostepenom organu;

- Tekući budžet Uprave za željeznice za 2022. godinu, iznosio je 46.281.159,48 eura, realizovana su sredstva u iznosu od 31.368.510,42 eura što čini 67,78 % tekućeg budžeta Uprave.

Imajući u vidu obaveze u primjeni Zakona o željeznici i Zakona o bezbjednosti, organizaciji i efikasnosti željezničkog prevoza kao i obaveze u primjeni evropskih direktiva, Uprava za željeznice radi sa minimalno mogućim brojem zaposlenih (8 zaposlenih, od kojih su u 2022. godini četiri osobe bile na porodiljskom bolovanju) sa nedostatkom uskostručnog kadra sa poznavanjem željezničkih zanimanja i zaposlenih sa poznavanjem pravnih propisa iz oblasti željeznice.

Podgorica, 12.04.2023. godine

v.d. DIREKTOR
Jašar Ćatović